

21

Yttrande över motion
2020:77 av Gabriel
Kroon (SD) och Britt-
Mari Canhasi (SD) om
införande av neutral
klädkod i Regions
Stockholms
verksamheter
HSN 2021-0133

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Kunskapsstyrning och -stöd
Ameli Norling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-23

HSN 2021-0133

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om införande av neutral klädkod i Regions Stockholms verksamheter

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2020:77. I motionen föreslår Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) att regionstyrelsen ska utreda och därefter införa en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler i Region Stockholms kundbemötande verksamheter.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:77 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:77 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Religionsfriheten tillhör grundläggande fri- och rättigheter och finns reglerad i Regeringsformen. När det kommer till religionsfrihet i arbetslivet reglerar till exempel Diskrimineringslagen en sådan situation, även Europakonventionen reglerar arbetstagares skydd i Sverige. Arbetsgivares möjlighet att begränsa arbetstagarnas val av klädsel innefattande religiösa, filosofiska och politiska symboler har prövats i EU

domstolen 2017. Fallet rörde en privat arbetsgivares policy om förbud mot religiösa symboler där en muslimsk kvinna blivit avskedad då hon burit slöja i strid mot policyn. Domstolen fann att detta inte utgjorde direkt diskriminering då policyn var neutral och gällde alla anställda konsekvent. Förutom starkt lagförbud mot direkt diskriminering i Sverige är det enligt svensk lag inte tillåtet med indirekt diskriminering där en formellt neutralt formulerad regel i praktiken enbart träffar individer med en viss religiös tro. En policy måste både ha ett berättigat syfte och att de medel som används för att uppnå detta är lämpliga och nödvändiga.

Regionens krav på vårdgivare utgår från vårdhygieniska krav på klädsel i patientmötet såsom kort ärmlängd, tvättrutiner för plagg, förbud mot klockor och smycken på händer och underarmar enligt Socialstyrelsens författningssamling SOSFS 2015:10. I övrigt är arbetsgivarna skyldig att erbjuda klädsel som möjliggör en god arbetsmiljö avseende bekvämlighet, ändamålsenlighet och säkerhet. Ett exempel på det kan vara att tillhandahålla ett tubliknande plagg som kan användas istället för huvudduk för att undvika olyckor där en huvudduk kan fastna och strypa bäraren.

Överväganden

Diskrimineringslagen innehåller en bestämmelse om förbud mot diskriminering när offentligt anställda möter allmänheten. De som omfattas av förbudet är anställda inom stat, kommun och landsting. Förbudet gäller framförallt hur anställda bemöter allmänheten när de ger upplysningar, vägledning, råd eller annan sådan hjälp. Denna lag är ett starkt ställningstagande för jämställdhet och likabehandling gentemot patienter och anställda.

Skyddet för religionsfrihet och förbudet mot diskriminering är starkt. I arbetsdomstolen har det 2018 prövats om en policy om att alla skulle hälsa i hand uppfyllde kraven om att ha ett berättigat syfte och de föreslagna medlen var lämpliga och nödvändiga. I detta fall fann domstolen att även om syftet var berättigat var inte policyn nödvändig eller önskvärd då den förväntades enbart missgynna vissa muslimer.

Det är rimligt att jämföra en policy om neutral klädkod med detta prövade fall, där oavsett syftet är klädkod varken lämpligt eller nödvändigt för att uppnå detta. I praktiken skulle detta framför allt missgynna muslimska kvinnor som bär huvudduk eller slöja. Det är därför sannolikt att en sådan policy utgör indirekt diskriminering vilket strider mot svensk lag. Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår därför att motionen bör avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut förväntas inte ha några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Förslaget till beslut förväntas inte ha några konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Förslaget till beslut förväntas inte ha några konsekvenser för jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser

Förslaget till beslut förväntas ha oförändrade effekter på miljön.

Administrativa konsekvenser

Förslaget till beslut förväntas inte ha några konsekvenser för administration.

Johan Bratt
Tf. hälso- och sjukvårdsdirektör

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Johan Bratt, 2021-03-23

Motion av Gabriel Kroon och Britt-Mari Canhasi om införande av neutral klädkod i Regions Stockholms verksamheter

Region Stockholm är en av Sveriges största arbetsgivare med drygt 40 000 anställda i offentligt finansierad verksamhet och har ett särskilt ansvar att förhålla sig neutralt och professionellt. Anställda i Region Stockholm möter dagligen unika och oliktankande människor ofta i en beroendesituation.

I en beroendesituation är det olämpligt att anställda signalerar personliga ställningstaganden som riskerar att väcka olust och oro för att som patient bli bedömd utifrån andra lojaliteter än vad vårdsituationen föranleder. Det riskerar leda till minskat förtroende för professionen. Att anställda bär synliga politiska, filosofiska eller religiösa symboler som riskerar signalera avgränsning från andra individer eller grupper är därför olämpligt.

Det är viktigt att Region Stockholm tydliggör hur anställda i Region Stockholm ska uppfattas av invånarna, men även mellan anställda. Alla anställda, patienter och kunder kan behandlas lika genom införande av en neutral klädkod, som kan bidra till gemensamma normer, markera samhörighet och underlätta kommunikation mellan människor. Den gemensamma klädkoden bör i enlighet med tidigare prövningar i exempelvis EU-domstolen, tillämpas när anställda hos Region Stockholm möter externa kunder och patienter.

Genom att Region Stockholm inför en neutral klädkod tar det offentliga en aktiv och normativ principiell ställning för jämställdhet och likabehandling gentemot såväl patienter som anställda.

Sverigedemokraterna föreslår regionfullmäktige besluta

Regionstyrelsen ges i uppdrag att utreda och därefter införa en policy för neutral personalklädkod som innefattar ett generellt förbud mot religiösa, filosofiska och politiska symboler i Region Stockholms kundbemötande verksamheter.

MOTION
2020-12-08

Gabriel Kroon (SD)

Britt-Mari Canhasi (SD)